

Skellefteå kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Tuböleskolan
i Skellefteå kommun

Tillsyn i Tuböleskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Skellefteå kommun under hösten 2016. Tuböleskolan besöktes av Skolinspektionen den 30 och 31 augusti 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets statistik för resultaten i ämnesproven i årskurs 3 för läsåret 2014/2015 har eleverna på Tuböleskolan ett lägre resultat på samtliga delprov i matematik jämfört med genomsnittet för riket samma år. I svenska ligger resultaten över genomsnittet i riket på delprovet tala, muntlig uppgift. I övriga delprov i svenska ligger skolans resultat under genomsnittet i riket.

Trygghet och studiero

Resultaten i Skolinspektions skolenkät för elever i årskurs 5, personal och vårdnadshavare för höstterminen 2015 visar på resultat under genomsnittet för riket för områdena trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-02-24
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i Tuböleskolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns elever på skolan som inte får stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd i den omfattning de behöver på grund av brister i rutiner och personella resurser.

Tillsynen har inte visat annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skellefteå kommun att senast den 24 februari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisning skickas till adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens

ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skellefteå kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att skyndsamt ge de elever som kan befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå den måluppfyllelse som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, se till att eleven, oavsett ämne, ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver för att ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att det i åtgärdsprogrammen framgår vilka behov det finns av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Tuböleskolans stöd till elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det finns elever på skolan i behov av stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd som inte får stöd utifrån sina behov. Det finns brister i personella resurser till extra anpassningar och särskilt stöd samt i skolans arbete med utredningar och upprättande av åtgärdsprogram för särskilt stöd.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven enligt skollagen skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Elevens och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn.

Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentar om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2014:40, s 24) är en elev i behov av särskilt stöd om hon eller han, trots att skolan gjort extra anpassningar, inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan även handla om att en elev har

andra svårigheter i sin skolsituation vilka på sikt kan leda till att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Extra anpassningar

I intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa framkommer det att det finns ett stort antal elever i behov av stöd på Tuböleskolan i form av extra anpassningar.

Lärarna uppger i intervjuer att de arbetar mycket med extra anpassningar i undervisningen men att personalen inte räcker till i förhållande till de behov som finns. Elevhälsan uppger att den specialpedagogiska resursen har minskat men att behoven av stöd i form av extra anpassningar fortfarande är stora på skolan. Detta kan enligt lärare och elevhälsa innebära att elever i behov av extra anpassningar kan få vänta en lång tid på dessa. Det framkommer i intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan att brister i resurser i form av pedagogisk personal och specialpedagogisk personal leder till att alla elever i behov av extra anpassningar inte får det. Rektorn uppger i intervju att arbetet med extra anpassningar fungerar på skolan men lärarna och elevhälsan ger en samstämmig bild av att finns brister i skolans arbete med extra anpassningar. Vidare uppger lärare i intervjuer att extra anpassningar kan pågå under en lång tid. Det ges exempel på att extra anpassningar kan ges upp till fem år för vissa elever utan att en utredning om behov av särskilt stöd genomförts trots behov av utredning. Det är inte förenligt med författningarnas krav.

Eftersom att det finns elever i behov av extra anpassningar på Tuböleskolan som inte får detta bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Särskilt stöd och arbetet med åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av ett aktuellt åtgärdsprogram med en pedagogisk kartläggning som upprättades i maj 2016. I den pedagogiska kartläggningen framgår att eleven har behov av anpassad studiegång. Eftersom anpassad studiegång är en särskild stödåtgärd ska åtgärden framgå i åtgärdsprogrammet. Av det åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår varken om eleven har behov av anpassad studiegång eller om eleven ges stöd i form av anpassad studiegång.

I intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att det finns elever på skolan som är i behov av särskilt stöd som inte får detta. Det beror enligt lärare och elevhälsan främst på personella brister och får som konsekvens att elever i behov av stöd identifieras men att elevhälsans resurser inte räcker till för att utreda och genomföra stödet. Vidare uppger lärare och elevhälsan att stora delar av den specialpedagogiska resursen riktas mot de särskilda undervisningsgrupper som finns på skolan och att det medför att övriga elever i behov

av särskilt stöd inte skyndsamt får det stöd de behöver för att nå kunskapsmålen. Även om rektorn uppger att arbetet med särskilt stöd fungerar väl på skolan så ger lärarna och elevhälsan en samstämmig bild av att finns brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Eftersom att det finns elever i behov av särskilt stöd på Tuböleskolan som inte får detta bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Skolinspektionen har i sin tillsyn kunnat konstatera brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns elever som inte får extra anpassningar och särskilt stöd utifrån sina behov vilket försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom Tuböleskolan har ett stort antal elever i behov av stöd är arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd är centralt för att samtliga elever ska ges förutsättningar att uppnå målen.

Skolinspektionen har inom ramen för ett anmälningsärende (diarienummer 41-2016:3909) konstaterat brister i skolans arbete med särskilt stöd gällande en enskild elev.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Skellefteå kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är

det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

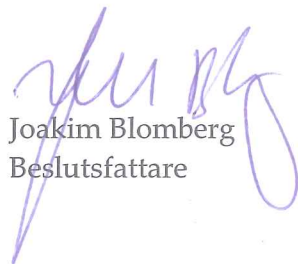
Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis

att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Magnus Ledman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Tuböleskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Tuböleskolan

Tuböleskolan är en skola i stadsdelen Anderstorp, Skellefteå med elever från förskoleklass till och med årskurs fem samt fyra integrerade grundsärskoleelever. Vid tillsynen hade skolan 212 elever. Skolan leds av en rektor.